

Telegram

Professa Brögger

19637

Blanket Nr. 23

Kria

Ldar

Tjenstlige Bemerkninger

Optat fra

1/5-1908

den 1/8 Kl.

av

Den norske Rikstelegraf

Telegram fra

Brødshverf

Nr.

20

Ord

8

den

1/8

1908 Kl.

1430

*Kom torsdag førstkommende
Lennemanns Christiansen*

Resv. 16/5.16

G. KRISTIANSEN
LENSMANDKrødsherred ~~pr. Krøderen~~ den 6 mai 1916.

Til universitetets Oldsaksamling.

fr. professor Thøgers. - Christiania.

Med henvisning til tidligere korrespon-
dancer angående indgravning af gravhøi og ind-
beredelse, meddeles at arbeidet nu kan påbegyndes
naar sømbeholdet er sket og at jeg skal til tjeneste med de op-
lysninger og del af arkiverne jeg kan give. -
Jeg skal specielt nævne: gravhøierne
paa Skirnis, Hare og Tjertus, som først vilde blive
gjennestand for søgkyndig bedømmelse og indgravning
arbejdsigt.

G. Kristiansen

Endberetning om utgravninger og
topografiske undersøkelser i Krødsherred 19-24/2-16.

Efter gjentagne opfordringer fra lensmand
Kristiansen i Krødsherred hadde professor Brögger
lovet at dis. dette aar skulde bli foretaget en
forsøksvis undersøkelse deroppe og jeg blev da sendt
op for at foreta nogen gravninger og topografiske
undersøkelser. Som min assistent medfulgte stud.
pellel Ol. Michaelsen.

De steder som lensmand Kristiansen særlig hadde
nevnt skulde fortjene undersøkelse, var nogen henger
paa gaerdene Nore, Bjerkens og Skinnas. Lensmanden
fulgte os bort til Nore og Bjerkens og vi besluttit
at begynde gravningene paa Nore. Her ligger der
ca. 60 m. ombent rut i V. for færgemandens hus
overfor Noreund et litet gravfelt paa 7 henger
hvor de to er gjenombrent av ^{en} veie (se kart-
skissen.) Hengene ligger nemlig like paa nordsiden
av den lille gaerd der som gaer fra færgestedet di-
rekte op til Nore-gaerdene. (se ogs. fotografi). En
av de henger som var blitt ødelagt av veien, skulde for
mange aar siden dr. Rustad ha fundet et lerker. ^{Efter}
senere in dhentede oplysninger fra doktorun skulde ^{dette}
lerker som var meget skrøpelig og bare fandtes i fragmenter
ha vaert under en hulle; det blev i det iagt at kul
eller noget andet av interesse; lerkerten bleve rikt nok
til meget utydelige ornamentter. ^{Stykket} var nu kommet
bort.

Nore

Gravfeltet ligger her i vakker maelstog med veier
utrygt mot Krødheren. 2 henger blev her utgravet.
Restets lang 5. (Haug 1). N.-S. 7,50 m., O.-V. 10,70 m., i sydøsten
anskrevet av veien. Gut paa jorden er i den sydlige
end, eller nogen nøtter.

Gravningen begynte fra N. Omst ca 3 1/2 m. bred
grøft. Gangen viste sig at være bygget av ^{loam} ~~loam~~
jord under humuslaget, hvorunder hvit litt kornet
sand som vist sig at være bunden en ant. agler som
blev kontrollert ved flere dybdestik.

Ca 2 m. N. O. for ^{antallet} ~~antallet~~ begynte et brandstet

som begynder ca. 25 cm. under græst overen og var paa det tykkeste ca. 10 cm. tykket, Høgenes hørde viste sig at være ca. 75 cm. brandpletet var saaledes ikke under paa bunden. Det havde arvelig form i retningen NNW-SSE, var over 3 1/2 m. l. og paa det bredeste c. 2 m., tyndere, næsten forsvindende mot kanten ^{her} var betaguet med stumper af brændte ben. Det bestod af mørk brændt jord, enkelte træstumper, brændte ben, meget skræbde og endelig enkelte ler- eller stykker, som viste stærke spor at de været i ilden. Ved midten blev gravet ned til omtrent 1 meters dybde, men hele tiden vare der samme lys, græuligt lidt brunspættede bundsand. Høgen var ligesom brandpletet ganske fri for sten. 1 m. N.V. for midten var dog 2 alm. berestener under alm. overflaten. Det var her mærket efter gammelt indboud i høgen; dette var forstet fra nord og de helt det under stenen var; der var her gravet ned 1/2 m. under omgivende overflaten.

Kartets hangl (hang). Bevokset med grøn tildels storr Jurtuget, hvoraf 2 blev fjeldet. 13,30 m. O-V., 13,90 m. S.N. Det var tydelig græst omkring høgen, som forøvrigt var stor og grøn. Gravningen begynder fra S.S.V. med en 3,60 m. l. græst. Her var samme lys brune sandjord som i foregående hang og bunden tydelig hvidgraa lys bundsand. Omtrent ved midten ligger under græstoveren var en alm. kernet beresten. I et leg lidt (c. 20 cm.) over bunden var smaa barnhønses store stener, eller var spredt i høgen store og mindre stener særlig her - mot midten Høgenes hørde viste sig at være ca. 80 cm. - 2,65 m. S.V. for midten 1,45 m. under overflaten, var 5 stener i en kreds, imellem disse stener træstumper, men ingen ben. Søjlets længde var 80 cm (O-V.), 45 cm i Vest-enden og 65 i østenden. Stenene var alm. beresten, største længde 30 cm. Trækulene var et enkelt sted tæt sammen pakket 80 cm. V. N.V. for midten begynder et tyndt mørkt brændt leg, 1/2 m. under overflaten, c. 80 cm l. og ca. 40 cm l. omtrent i retningen V-O, 15-16 tykket paa det tykkeste. Søjlet her muligens liget lidt overfor bunden; høgenes hørde 80-90 m. I søjlets østlige ende blev fundet en liten remspærre af grøn, i den vestlige en spiter, eller

trækul og ganske faa og skærpulige smulter med
brændte ben. - Et par meter i østlig retning
for midten observeres en akkretion af stork rød
sand med paa bunden en hangen, her var flere
store stykker trækul. Terrænet (høden) hekket
temmelig stærkt fra N. S. O.

Bjerkenes. (sindre).

Her ligger ^{her} 20 m. S. for gaerden en sanking
af 5 hanger i en række bjerk- og aspebund
hvortil kommer en 5te utpöiet hang uto i
dybket mark øst for gaarden. (se kart oven).
2 af disse hanger blev et gravt.

Kertets hang 1. 6,40 m. S-N, 6,10 m. O-V. Gravningen
begyndte fra S. V. med en 2,80 m. bred skjæring
ved midten 3 m. l. Gangen var her bygget af
sort muddjord, helt uden sten, bunden bestod
af haerd rødbrun grus. 1 m. fra midten begyndte
et brandflak, vel 2 m. i længde og bredde
ca 10 cm. tykt. Laget bestod af brunk jord,
litt trækul brændte ben, til dels hat sammenstuvet
desuden et litt bronsestykke, hangglas, brøst,
ringspunde, nøkkel, pinset, 3 stifter alt dette er
jern og desuden et stafs brym sprængt i mange
stykker og et litt jernstykke. Laget her
ligger med paa bunden af hangen som var
60 cm. høi. Sider S. O. for laget, uden for dette
laa samt sølv, kniv, beslag og ildstaal. Sølvet
blev fundet under oprensningen omkring brandflaket
er en av arbejdsmen og ved nærmere undersøkelse
blev ogsaa de 3 anden sølv fundet paa samme
sted hat indtil luehænder. Alle disse sølv var
serlig godt bevaret. Disse sølv laa 1,15 m. S. O. for
centrum.

Lang. 2. 9,60 m. S-N, 10,40 m. O-V. Grav-
ningen begyndte fra S. med en 3,80 m. l.
Skjæring.

allerede 3 m. fra centrum blev paa truffet
et mørkt brændt lag i 3 meters bredde paa begge

sider ar antagit centrum. Det egentlige brandflak begyndte
dog først ved 1 m fra centrum, havde en længde (N-S.) ar
2 m og en bredde ar 1,70 m (O-V). Det var foruden brændt jerd,
brændt sten i ikke saa liten mængde, desuden en ^{stør} Stein og et
brønde i vest kanten og et jern beslag i sydøst kanten.

Sammen ligger dette egentlige brandflak læe tilføls tæt/
tæt alm. litt mere løvrettes, oppe i oven parten, ræk ikke
ned til hangens grund; det brændte lag læe ned fra
hangens grund. Benene læe meget gode, enkelte steder
tatture pækket. Hangens høide var 70 an.

Foruden disse to hauger blev op en tredje Jærhj-
ning lige S.S.O. for sidst graven hang ^{gjætt} vilde
Den viste sig imidlertid som gjæve at indeholde en
rydningstræs. Siden læe det fortat en prøvning
i nok en rund jærhjning, men uten resultat.

Vore møde

300 m. mælt længe en ^{svæsti} som gæet nordvest
fra gærden p- en aagen færtæbrødet plet inde i
mæletængen (tillige opdyrket) ligger 2 granhauger
brødet med bjørketæt. Mot N.V. ses Sandumsatøren.
Tvers over den aagen fluke som er et par hundred meter
N-S. og halvdelen O-V. gæet et gjærd.

a). 1 m. S-N, 9, 1/2 m. O-V. Der er for et par aar siden
græet en firkantet grav ned i hangen 3,45 m. h. 90 an. h. // 15 m.
dyg. Nede i denne grav ses en netvæ kulotte 50 an under
over flaten.

b). Omtrent ret i nord (lett i øst) 5,70 m. fra den
førige, vid, ligger en rund brødet med løvstrøbrødet.
Tvermæl N-S, 18,6 m., O-V. 18 m. Ser vært ut. kan være
utpødt i gl. tid.

Ny hang. Ca. 3 meter N.N.O. for vore oven, lige
i skogkanten, ved ⁷⁰ skridt længe gærdet til dette
grunden. N. for gærdet. Grunden lig gæet ca.
250 skridt fra gærdet mælt længe viden som
(den første del indtæt) gæet i retningen N-S.
Hangen var itersig netvæ brødet med store gran-
træs, 16,20 m. S-N, 17 m. O-V., ganske meget rødt
i toppen. Et indtak i kanten i S.O. gjæve. Tydelig
græst omkring

S. Bø. Gangen hvor de angelsaksiske mynter er
blev fundet ligger lige øst for husene ^{lige}
nedsiden af veien. Den var nu i høj grad
utypisk.

Steinnes. Stor veivest hang (se fotograf)
17 m. O-V, 16,30 m. S-N. Stor forsynke-
ning i midten. Væge store bjergkittes
rester på skænten mod Østenden lige N-N-O.
Joh. husene.

Fyran N. a) Rund hang ca. 20 m. S-S-O. Joh. husene
~~13 m. O-V.~~
og lige på Østenden af veien. Syst.
hus omgaa. 12,20 m. S-N, 13,30 m. O-V.
Puffet senere i toppen, har heller
varit lavere før. Stensætning rundt
hangen.

† Lige N-V. Joh. sømmergjæret
ret op for veien (V.), bevokset med
græs, dog ikke tættere end at
det kan gå anseligvis to rundt græs-
et, begge tilsvarende ladende urter.

b) 13 m i tremaal (begge veier). Fyldt
med sten, det sten ligger om hangen
c) 5 skridt S-S-O. Jorden forrige, og sten-
fyldt: 11 m. S-N, 10,15 m. O-V.

Den hang ret ned for skolehuset på
Fyran blev Joh. fundet ved siden af
en væg og nede ved, begge er stejle.
De blev fundet under pløjningen. Nede
ved kommet bort, men væggen blev
skrevet for Oldsaksanlængen. Går-
hangen skal også være på Steinnes-
Græsden, på den anden side af
sundet, på Skolden, Grimsby og Danmark
(langt væk).

Er. a. 14/8-16.

Jan Petersen.

1/50 NNV-SSO

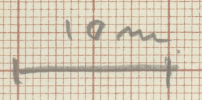
S. Bjærkens Grønsletteda lund av bjørke- og aspikær

247-16

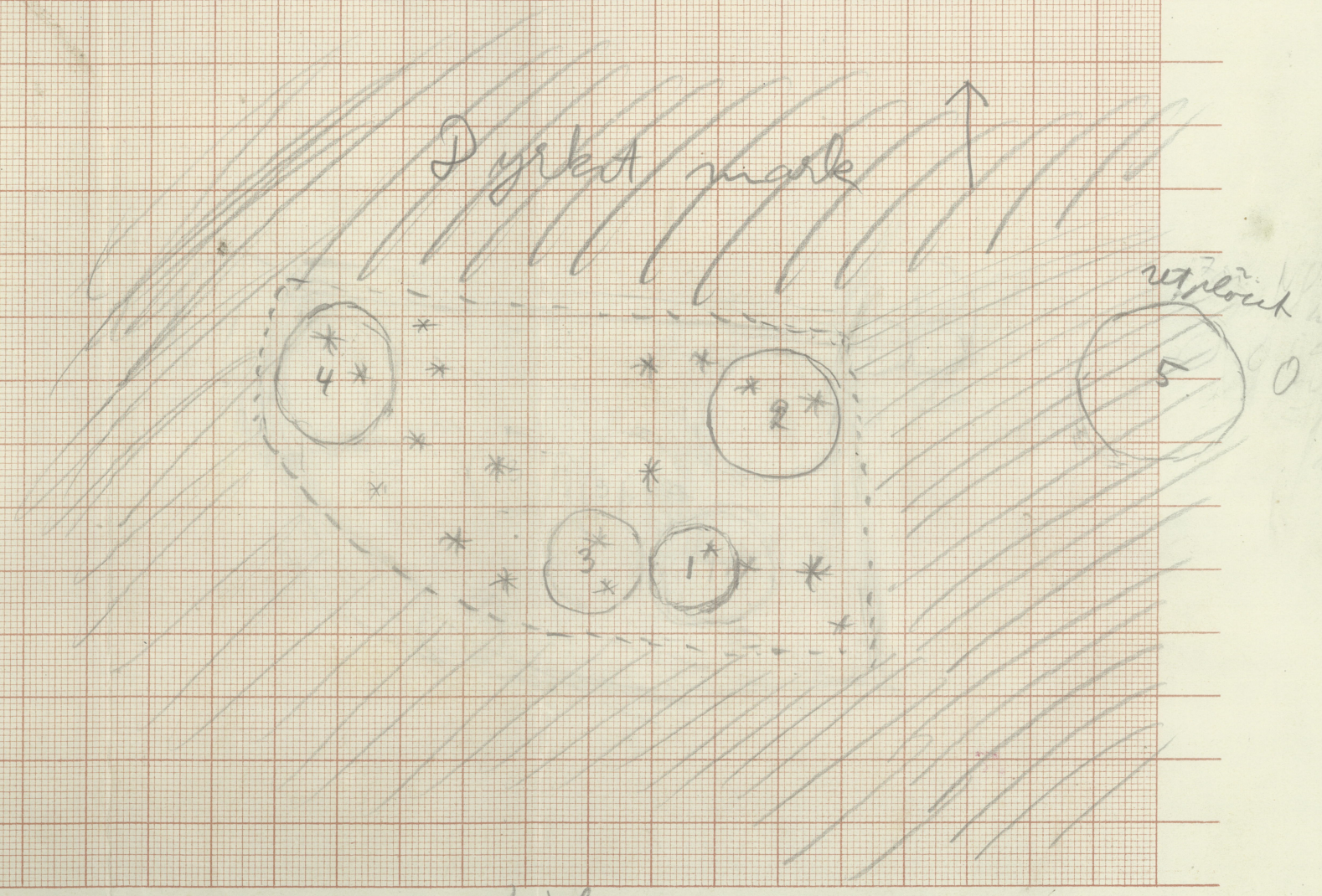
N

120 m. S. for Bjærkens S

- 1) 44m S-N Serurørt ut Utgård
- 6,10. 0-V. grøsfylling i østenden
- 2) 10400-V Utgård
- 9,60 S-N.
- 3) 8m 0-V Forsøking
- 7,80m S-N. i midten
- 4) 10m 0-V, 11,30m S-N. Urt
- Pælet etc

Sunder 27 m. i Ø-enden

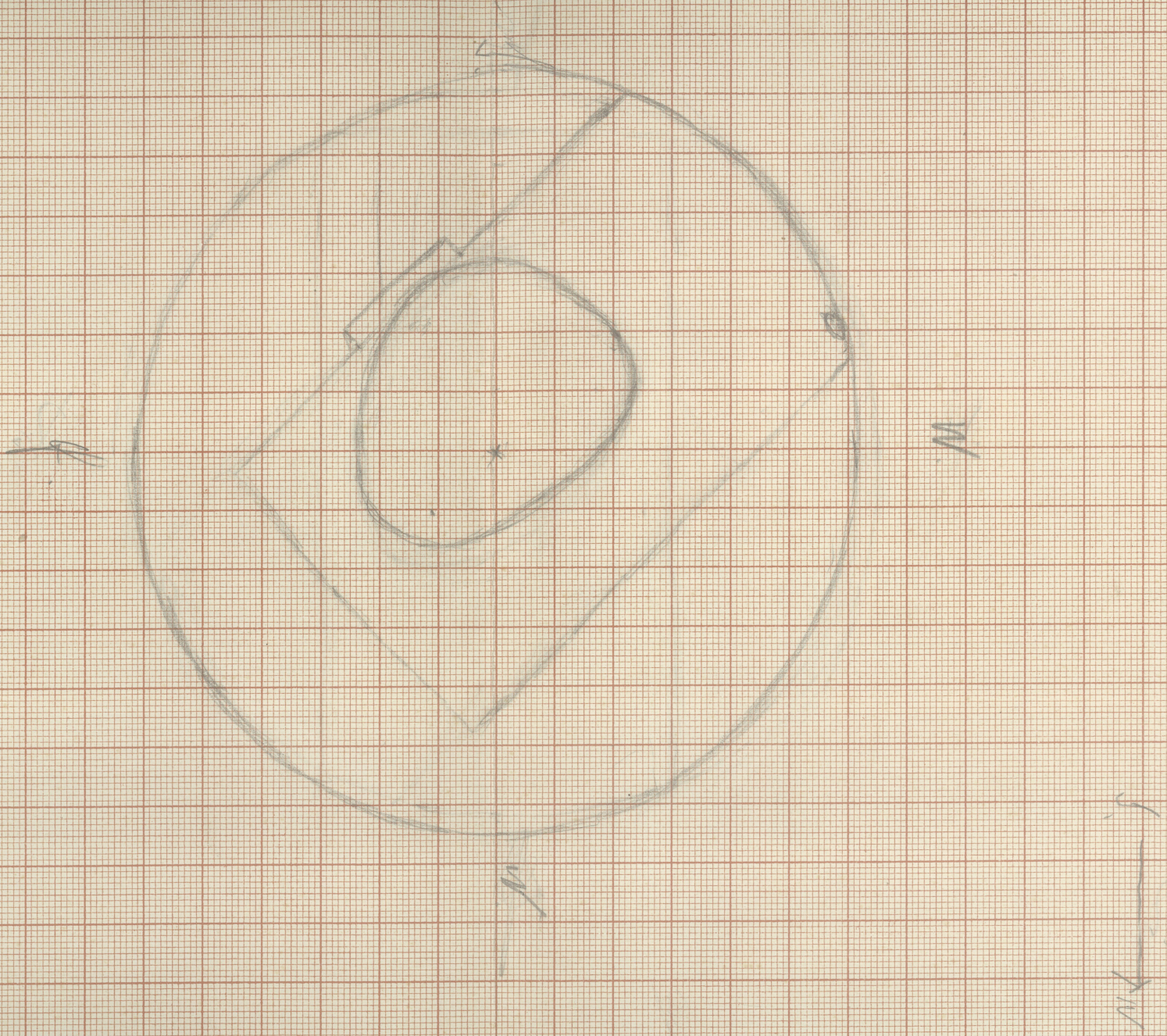

S

Krøderen

Waig nr. 1 Byrkes.

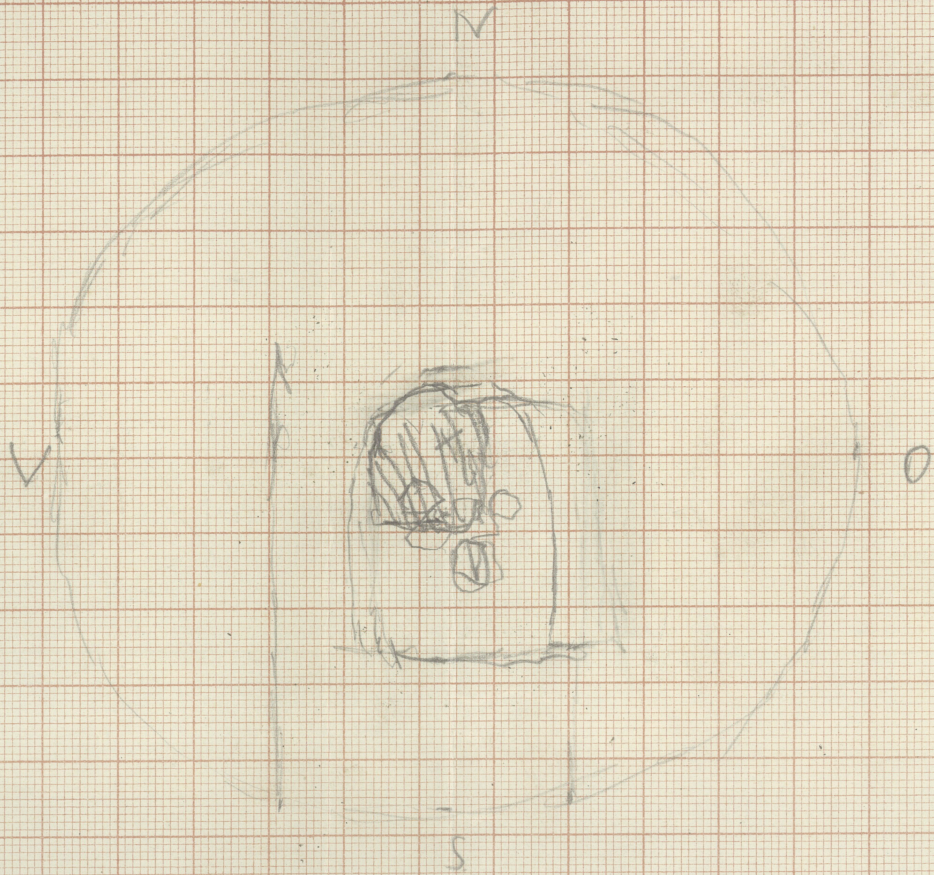
1:200.

Lang 2 Bjerknes

1100

III egentl. benbrændt

Gravfelt paa Nore, Krodshoved. 20/7-16

Vim fergestekt - Nore 400 m

+20 m +20 +20 +20

1/1000

1/20

10m.
10 m

- 1) 13,40-13,90 m Utgravt Mikkelsen og P.
- 2) Anskrivt
- 3) 9,40 m Lyb, bomb
- 4) 12-14,10 m
- 5) Utgravt Mikkelsen og P.

Sligeasid

8

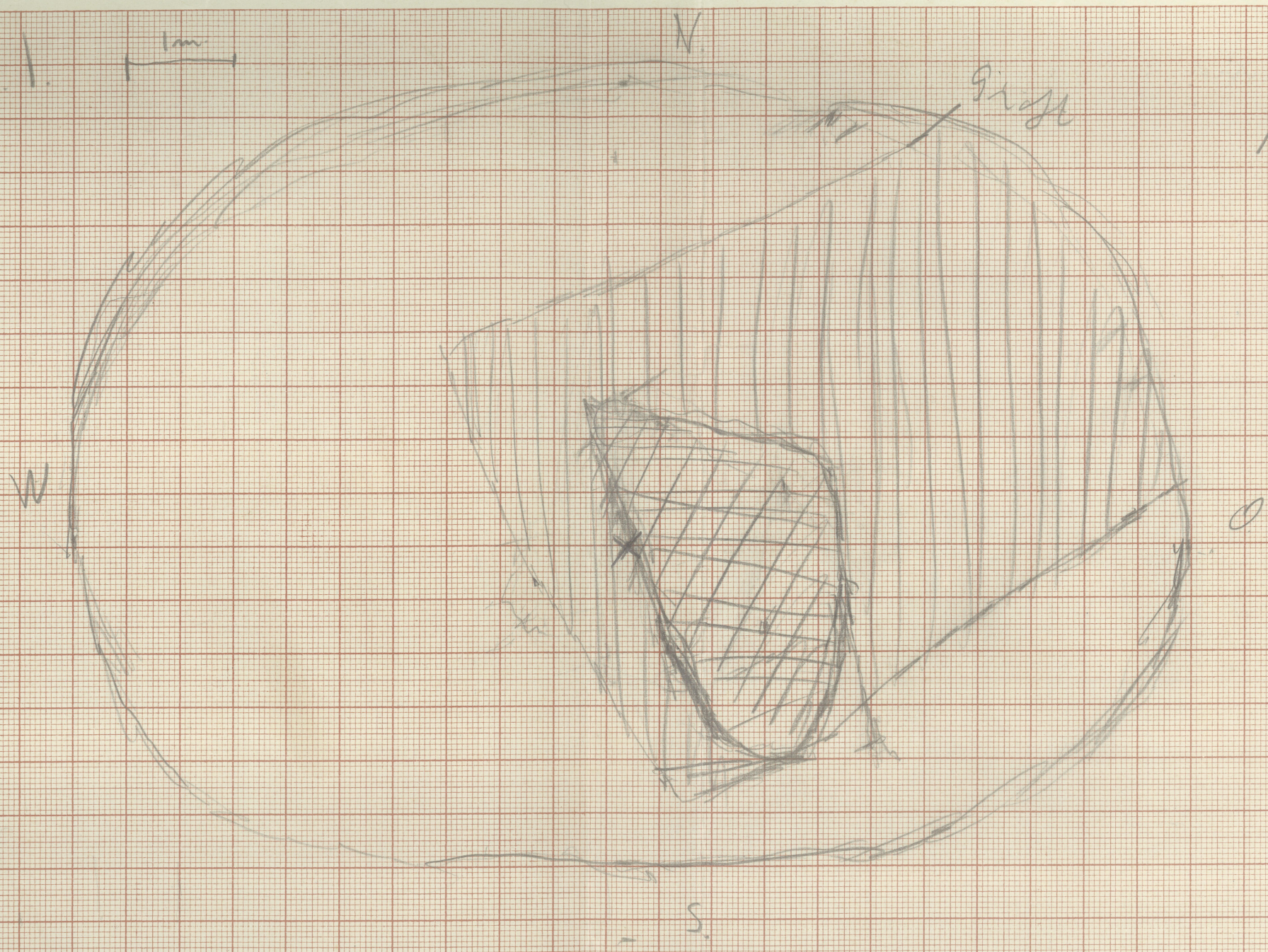
15

Fargemandshus

1/50

Note Stage 1.

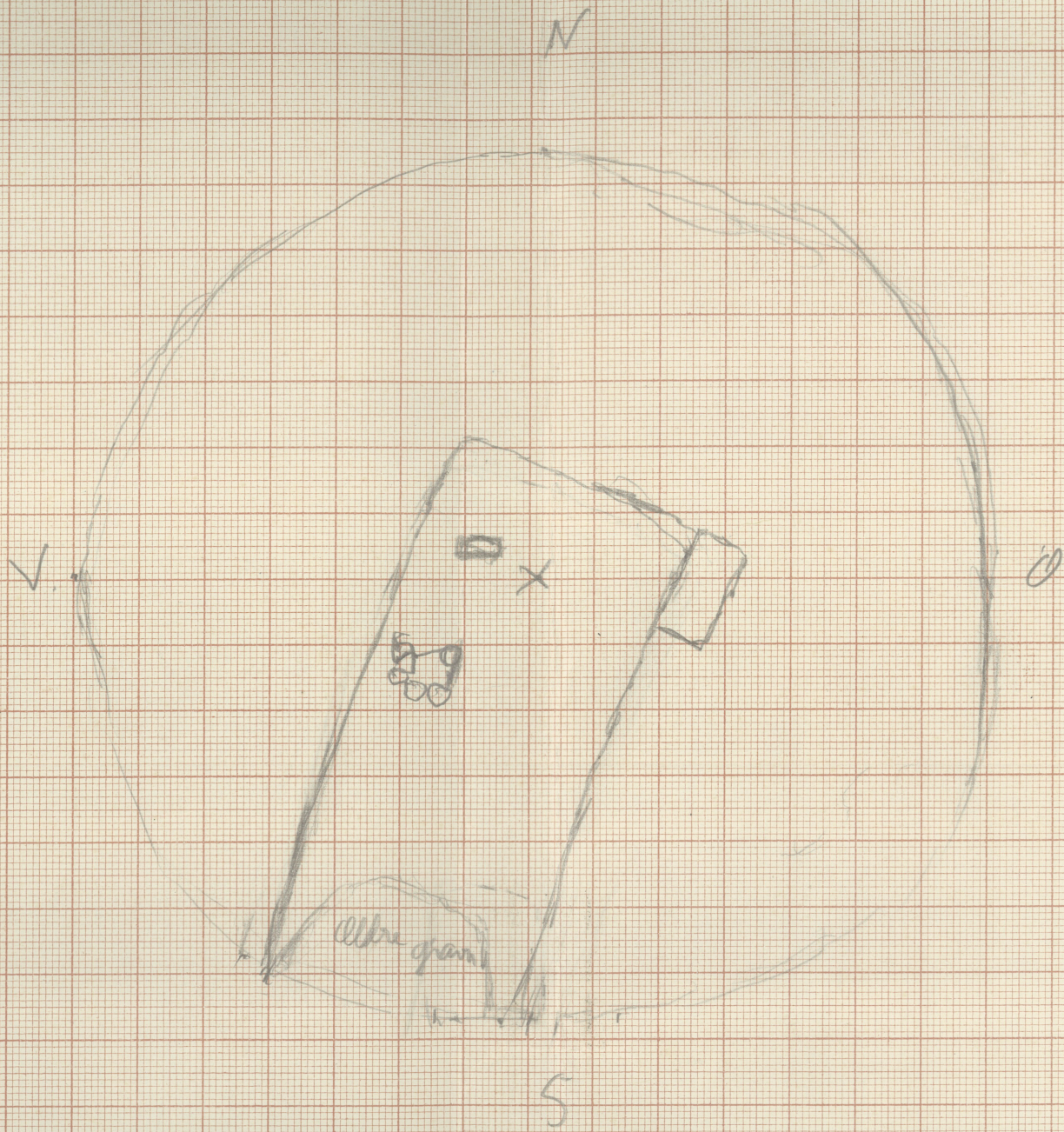
1m

↑ N

1/100 st.

Langg. Nore.

1m

Films i

UNIVERSITETETS OLDSAGSAMLING, CHRISTIANIA.

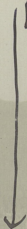
Billedarkivet F 148-154

Wore, Bjertnes, Skinnos

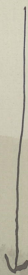
Kröds herred, Sigdal Buske

Jan Petersen
fat 196.

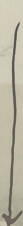
Nore

Gravfeltet

Fargestidit

Gravelunden på Bjertens, Kridsherd.
fra. S. S. V.

Bjerkens Lang 2.

Bjorkenes, June 2

Gravelunden paa Bjerkenes, Kröds herred

fr. Y. N. V.

Steinnes

Kröds herred.

19-24
1/2-16

207-208 187

180-182

206

Nore, Bjerkes, Skinnas, S. Bø, Floden, Grimsby

200 Rime

Skinnas-Odegælden, Danmark